

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 45/2020)

София, 11 ноември 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 05.11.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле.....	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	6
3.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
3.2	Плодове и зеленчуци.....	7
4.	Цени.....	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури.....	7
3.1	Плодове и зеленчуци.....	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 05.11.2020 г.

(към 06.11.2020 г. за маслодаен слънчоглед и царевица за зърно)

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

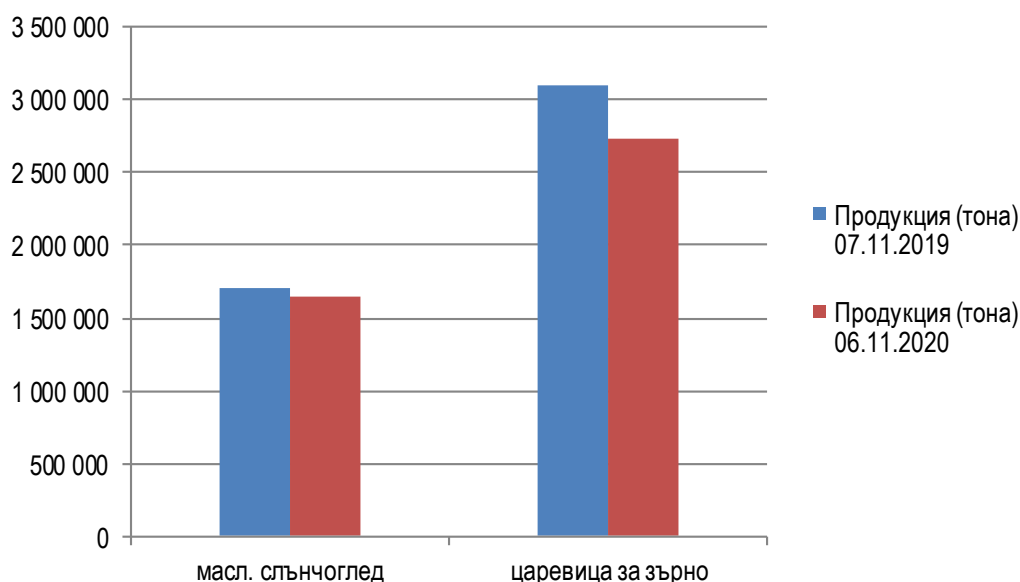
По оперативни данни, към 06.11.2020 г. са прибрани около 1,6 млн. тона маслодаен слънчоглед и 2,7 млн. тона царевица за зърно. Количествата са съответно с 4% и 11,7% под отчетените по същото време на миналата година, в резултат на негативния ефект от сухото време върху средните добиви от декар.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 06.11.2020 г.

	06.11.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 649	808 855	99,9%	1 642 636	203	8,9%	8,8%	-4,0%	-11,7%
царевица за зърно	573 092	556 457	97,1%	2 736 972	492	25,8%	23,2%	-11,7%	-28,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 06.11.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

На този етап производството на тютюн от трите основни типа е с между 18% и 45,8% по-малко на годишна база. При Ориенталския тютюн това се дължи главно на намаление на реколтираните площи, а при типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ се отчита и съществено по-нисък среден добив.

Площи и производство на тютюн към 05.11.2020 г.

	05.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 881	151	-15,4%	-16,6%	-18,1%	-1,3%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 259	1 591	126	-31,4%	-22,8%	-38,7%	-20,8%
Тютюн-Бърлей	280	262	506	193	-21,8%	-26,8%	-45,8%	-26,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши

Вследствие на съчетание от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив, към 5 ноември 2020 г. продукцията от картофи бележи ръст от 20,5% спрямо година по-рано. Производството на пипер от открити площи е близко до миналогодишното, докато при полските домати се наблюдава намаление с 22,6%.

Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши към 05.11.2020 г.

	05.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	11 431	10 465	173 353	1 657	11,2%	4,1%	20,5%	15,8%
домати на открито	2 862	2 861	51 226	1 790	-16,9%	-16,1%	-22,6%	-7,8%
пипер на открито	2 590	2 588	43 872	1 695	-3,3%	-2,1%	0,5%	2,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

До момента в оранжерии са произведени 39 121 тона домати и 44 363 тона краставици.

Продължава реколтирането на открити площи, засадени със зеле, като са добити 20 561 тона.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 05.11.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	515*	39 121	7 596
краставици в оранжерии	276	443*	44 363	10 014
зеле	1 359	854	20 561	2 408

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

** Данните са за разгнати реколтирани площи.*

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от сливи и круши респективно с 34,8% и 39,5% на годишна база. И при двете овощни култури се наблюдава нарастване както на площите, така и на средните добиви. Прибраните до момента количества ябълки, грозде (винено и десертно), праскови и малини са с между 6,5% и 41,2% по-малко спрямо година по-рано, като най-съществен спад е налице при десертното грозде.

Продължава реколтирането на орехови насаждения, от които към 5 ноември 2020 г. са добити 7 347 тона орехи.

Площи и производство от трайни насаждения към 05.11.2020 г.

	05.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 747	4 436	45 441	1 024	-3,4%	-3,2%	-6,5%	-3,4%
круши	603	529	3 290	622	25,0%	26,7%	39,5%	10,1%
праскови	3 007	2 914	21 854	750	-27,9%	-28,8%	-28,4%	0,7%
сливи	8 539	8 086	55 699	689	12,1%	12,6%	34,8%	19,6%
орехи	9 012	7 229	7 347	102	*	*	*	*
малини	1 985	1 981	6 142	310	-15,8%	-10,3%	-39,9%	-33,0%
лозя винени	34 512	34 158	187 368	549	-26,0%	-24,8%	-21,7%	4,4%
лозя десертни	2 819	2 819	15 624	554	-37,9%	-36,8%	-41,2%	-6,9%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.*

Забележка: Данните за производство на праскови в бюлетин 44 са коригирани.

2. Есенна кампания

През последната седмица се наблюдава частично наваксване на изоставането при сеитбата на основните есенни култури спрямо миналата година. Към 05.11.2020 г. засетите площи с пшеница и ечемик са съответно с 13% и 20,2% по-малко от отчетените по същото време на 2019 г. При площите с маслодайна рапица и ръж е налице леко намаление с около 2% - 3%, а тези с тритикале вече са с 2,8% повече на годишна база.

Засети площи с есенници към 05.11.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	07.11.2019	05.11.2020	Изменение
пшеница	1 020 051	887 645	-13,0%
ечемик	109 384	87 334	-20,2%
маслодайна рапица	114 974	112 330	-2,3%
ръж	4 527	4 400	-2,8%
тритикале	9 279	9 540	2,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на текущия пазарен сезон до 8 ноември 2020 г. (включващ 34 хил. тона за последната седмица) е с 55,1% по-малко на годишна база. Макар да остава в застой за поредна седмица, експортът на ечемик през порта е със 77,8% над отчетения по същото време на миналата година. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 08.11.2019	29.06.2020 – 08.11.2020	Изменение на годишна база
пшеница	973 276	436 585	-55,1%
ечемик	36 968	65 728	77,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През последната седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД са изнесени 28,8 хил. тона царевица, докато експорт на слънчоглед не е реализиран. Общо за периода от началото на пазарната година, износът на царевица през порта нараства с 33,3% на годишна база, а този на слънчоглед намалява с 46,1%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 08.11.2019	31.08.2020 – 08.11.2020	Изменение на годишна база
царевица	222 618	296 705	33,3%
слънчоглед	31 261	16 865	-46,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 8 ноември 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2020 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури – реколта `2020 през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 41/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 41/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 4 ноември 2020 г. като цяло се наблюдава леко нарастване на средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури в страната на седмична база, в рамките на 0,1% (слънчоглед) – 2,1% (фуражна пшеница). Без промяна остава цената на ечемика.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 04.11.2020 г., лв./тон без ДДС

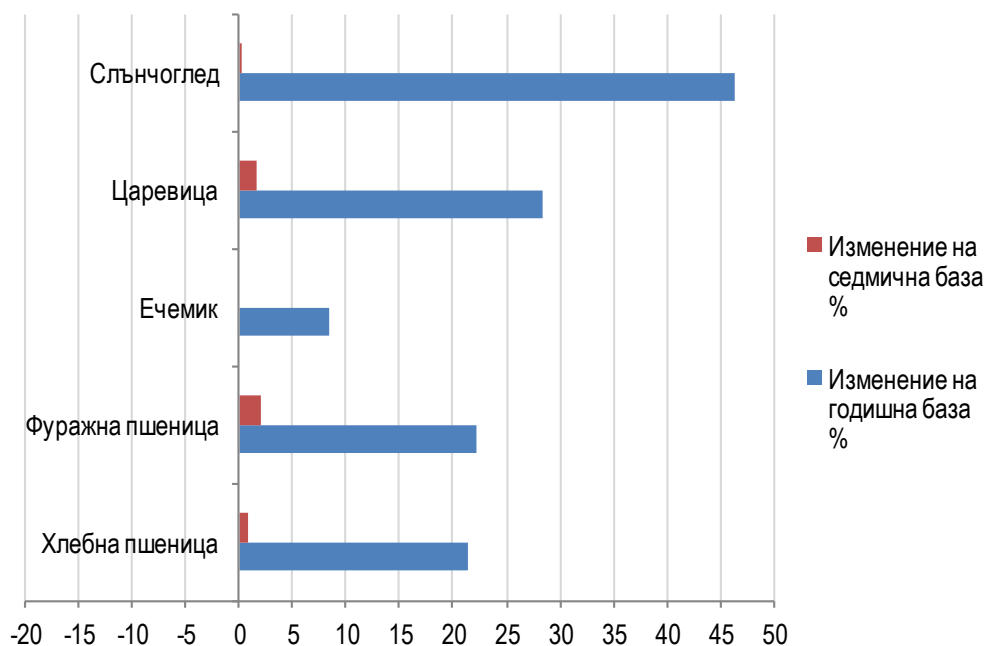
	06.11.2019	28.10.2020	04.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	299	360	363	21,4	0,8
фуражна пшеница	284	340	347	22,2	2,1

	06.11.2019	28.10.2020	04.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
ечемик	271	294	294	8,5	0,0
царевица	261	330	335	28,4	1,5
слънчоглед	555	812	813	46,5	0,1
рапица	680	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Спрямо година по-рано слънчогледът е поскъпнал с 46,5%, а основните зърнени култури – в границите от 8,5% при ечемика до 28,4% при царевицата.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 04.11.2020 г.

3.1 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица се отчитат разнопосочни изменения на цените на основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната. Средните цени на едро на зеления пипер, зелето, ябълките и картофите се понижават с между 5,6% и 10,4% на седмична база, докато тези на краставиците (оранжерийни и вносни), оранжерийните и полските домати, червения пипер и десертното грозде нарастват от 1,4% до 15,6%.

Средно за страната, цените на едро на десертното грозде, пипера (зелен и червен) и картофите са с между 0,6% и 10,4% под нивата отпреди една година. Същевременно, оранжерийните краставици са поскъпнали с 54,5%, а зелето, оранжерийните домати и ябълките - от 1,7% до 22,7%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 06.11.2020 г., лв./кг

	08.11.2019	30.10.2020	06.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,67	0,67	0,60	-10,4	-10,4
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,15	2,35	2,49	15,8	6,0
домати (внос)	*	1,67	1,93	-	15,6
краставици (оранжерийни)	1,45	2,21	2,24	54,5	1,4
краставици (внос)	*	1,54	1,61	-	4,5
пипер (зелен)	1,25	1,25	1,18	-5,6	-5,6
пипер (червен)	1,60	1,37	1,48	-7,5	8,0
зеле	0,58	0,63	0,59	1,7	-6,3
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,97	1,27	1,19	22,7	-6,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,55	1,42	1,54	-0,6	8,5

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 06.11.2020 г.

